

Reiterarea dragostei à la Julietta și Romeo

Motto: Dragostea nu înseamnă a vă privi unul pe altul,
ci a privi împreună în aceeași direcție.

Antoine de Saint-Exupéry

ION MISCHEVCA

În primăvara aceasta a fost mare forfotă. Ne-am agitat cu toții din varii considerente, ca niște politicieni în campania (pre)electorală. Anume în această perioadă ar fi fost cazul să ne deșteptăm – pe 27 martie s-au împlinit 90 de ani de la Unirea Basarabiei cu România (nu m-am încumetat să pun între paranteze un asemenea enunț) – și nu să ne trezim ca urșii din hibernare pentru a fi dresați și duși la *circul nostru*, al tuturor, care (n-ați știut?) funcționează de 7 ani. Cu regret, mulți au răs la cea mai recentă farsă: guvernul se schimbă, miniștrii rămân... Dar să revin la ideea pe marginea căreia îmi propusesem să discut inițial, făcându-le pe plac celor atinși de săgeata lui Cupidon: premiera piesei „Julietta și Romeo” la Teatrul Național „Mihai Eminescu”.

Da, vă confirm, nu e nicio greșală de tipar, ați sesizat corect: „Julietta și Romeo”. Până și inestimabilul nostru Eminescu nu a intuit o asemenea idee oportună a regizorului, căci în acest spectacol nu poate fi vorba despre „alte măști, aceeași piesă”, întrucât versiunea contemporană își rezervă autonomia

caracteristicilor distincte, cum ar fi scena inițială, cu o vădită conotație erotică. Un alt element specific adaptării regizorale îl constituie prezența ubicuă, aproape permanentă (prea mult spus – providențială) a subconștiinței eroinei. De fapt, respectiva modificare a textului original este una esențială, întrucât pe aceasta se pune accentul, motivația fiind reliefaarea dramei intens trăite de Julietta.

În derularea piesei se evidențiază alternarea secvențelor hilare (de genul: trezirea de dimineată a Juliettei, la îndemnul doicii exasperate – Rozalina) cu cele tragice (asasinarea lui Tibar, decesele celor doi îndrăgostiți). În primă fază, sunt lansate replici destul de „transparente” și se face abuz de gesturi indecente, pentru ca apoi să se mizeze pe detalii sobre precum lumânările.

Remarcăm și aplicarea tehnicii *teatrului în teatru*: monologul lui Mercutio despre femeia „vrăjitoare”, care induce o stare de autentic, întrucât actorul e implicat total, e pus în valoare prin personalizare.

Depistăm o reușită selecție a expresiilor cu adevărat memorabile, care vorbesc de la sine: „Femeile ne părăsesc când noi, bărbații, suntem slabi” (Mercutio), „Cum e posibil ca unica mea iubire să fie născută din unica mea ură?” (Julietta, făcând aluzie la dilema sa, cauzată de disputa seculară dintre cele două familii). O altă vociferare a aceluiași personaj feminin, adresată lui Romeo și făcând referire la otrăvă, a provocat rumoare în sală: „Egoistule, ai băut-o toată!”.

Ar mai fi de precizat o abundență ternă și inutilă/ineficientă din cauza abuzării în zilele noastre de sintagma „te iubesc”, precum și opulența decorului inspirat.

În fine, mesajul pe care l-am perceput în postura de simplu spectator se conturează aproximativ astfel: dragostea dintre Julieta și Romeo (păstrez formula titlului) este la început platonice și tot timpul patetică. Prin urmare, romantismul de odinioară (asupra căruia insistă această adaptare a operei shakespeariene) s-a știrbit, totuși, odată cu trecerea timpului, lasându-ne reci, în prezent, pe mulți dintre noi (pentru că, după cum s-ar exprima un anonim destul de pesimist: „fiecare iubire are un balcon ca al Julietei, pe care mai târziu se întind rufe”).

Unicul aspect care tentează publicul e *dragostea interzisă*. Dacă acesta a și fost scopul urmărit, atunci mijloacele (bazate pe intriga, prejudecățile și ani-

mozitățile dintre cele două familii) sunt onorabile și spectacolul impresionează. Însă, dacă piesa își arogă veleitățile exprimării *dragostei eterne*, (abia) atunci pot zice că am rămas dezamăgit. Mai ales că o dragoste care ar

dura în timp și nu ar pierde din intensitate trebuie susținută printr-o redare mai profundă, mai evidențiată. Or, pasiunea care se sfârșește prin moartea subită și chiar puerilă a celor doi protagoniști nu se confirmă la nivel de semnificație.

Cu toate acestea, spectacolul se impune prin evocarea unei iubiri care trebuie oferită necondiționat, fără a cere ceva în schimb. Iubirea trebuie considerată ca o investiție a fiecăreia dintre părți, întrucât „Iubirea nu este un târg: te iubesc pentru că mă iubești. Iubirea este o certitudine: te iubesc pentru că te iubesc” (Liviu Rebreanu, *Jar*).

Se mai cere o precizare: meritul piesei constă și în a reaminti că dragostea presupune jertfire de sine, astfel încât „e lamentabil când prin iubire oamenii înțeleg posesiune și nu dăruire” (Marin Preda, *Cel mai iubit dintre pământeni*), precum și contopire, complinire. (Pentru profunzime, vă rog să recitiți mottoul. Cu dragoste... i.m.)

Ceea ce te face să suferi este instinctul proprietății, care e contrariul dragostei. Dragostea începe acolo unde nu aștepti nimic în schimb.

Antoine de Saint-Exupery

Iubiți-vă unul pe altul, dar nu vă faceți din dragoste o încătușare. Mai bine să fie o mare involburată între țărmurile sufletelor voastre.

Kahlil Gibran

Adevărata dragoste nu cunoaște nicio limită.

Propertius

A iubi... e probabil cea mai grea sarcină care ne-a fost încredințată, sarcina supremă, examenul final, opera pentru care toate celelalte sunt doar un preludiv. Iubirea e un imbold pentru fiecare să se desăvârșească, să devină cineva, să devină o lume el însuși de dragul cuiva.

Rainer Maria Rilke

Dragostea e ca rândunelele, poartă noroc casei unde se aciuiază.

Emile Zola

Dragostea este o ființă sălbatică. Când încercăm să o ținem în frâu, ne distruge. Când încercăm să o închidem, ne înrobește. Când încercăm să o înțelegem, ne tulbură.

Paulo Coelho

Poate că pentru lume ești o singură persoană, dar pentru o anumită persoană, ești întreaga lume.

Gabriel Garcia Marquez

Vă implor, fiice ale Ierusalimului, nu stârniți, nu treziți dragostea, până nu vrea ea.

Pune-mă ca o pecete pe inima ta, ca o pecete pe brațul tău; căci dragostea este tare ca moartea și gelozia este neînduplecată ca Șeolul; jarul ei este jar de foc, flăcări ale Domnului. Apele cele mari nu pot să stingă dragostea și râurile n-ar putea s-o înece; de ar da omul averile din casa lui pentru dragoste, tot n-ar avea decât dispreț adânc.

Cântarea Cântărilor 8, 4;6;7